

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Amânări de alegeri pentru camerele de comerț

Alegerile consiliilor de administrație la camerele de comerț din: Alba-Iulia Bazargic, Brăila, Călărași, Chișinău, Craiova, Focșani, Iași, P.-Neamț, Râmnicu Vâlcea, Sibiu și Turnu-Măgurele, au fost amânate — pentru ultima dată — la 29 Septembrie a. c.

În restul țării, alegerile la camerele de comerț se vor efectua la 30 Iunie a. c.

„Urania” și-a înființat direcțiune regională în Târgul-Mureș

Societatea de asigurări „Urania”, care are unul dintre cele mai mari institute de asigurări în Vechiul Regat, și-a înființat filiale și în Ardeal, înființându-și o direcțiune regională în Târgul-Mureș, pentru trei județe.

Conducătorul direcțiunii regionale în Târgul-Mureș este dl. Ladislau Reiner, numit director delegat și care cunoaște foarte bine bransa asigurărilor.

Regimul oboarelor reinvie din nou

Cercurile economice, desigur își aduc foarte bine aminte de luptele, ce s'au dat în jurul introducerii regimului oboarelor în Ardeal și Banat.

Guvernul liberal precizase, ca legea oboarelor să se aplice în Ardeal și Banat

cel mai târziu până în Martie a. c. În interval a survenit schimbarea guvernului și astfel nu s'a aplicat, deși este în vigoare. Nici actualul guvern și

nici cercurile economice nu urgitează aplicarea legii oboarelor

în Ardeal și Banat, unde nu corespunde cerințelor pieței de cereale mai moderne. Așa acuma se svonește, că

se va relua chestia oboarelor,

dar cercurile economice competente au și început să inițieze proteste contra noii încercări.

Desființarea prohibițiilor vamale

Proiectul de lege referitor la ratificarea convențiilor internaționale pentru desființarea prohibițiilor de import și export, a fost prezentat actualei sesiuni parlamentare

Guvernul, intenționând să încheie și să ratifice convențiile economice, necesare României, a elaborat un proiect de lege, care cuprinde și ratificarea convențiilor încheiate de România la Geneva în 8 Noembrie 1927 și 11 Iulie 1928, în cari se evidențiază și

abolirea prohibițiilor și restricțiilor la import și export

ca să se înlesnească traficul cu străinătatea.

Între aceste sunt și aranjamentele internaționale și protocoalele privitoare la

exportul pieilor și oaselor

din 11 Iulie 1928, în conformitate cu art. 4 al aranjamentului privitor la exportul de piei și art. 8 al aranjamentului privitor la exportul de oase.

România înțelege să condiționeze ratificarea convenției și protocolului din 8 Noembrie 1927, a acordului complimentar și protocolului din 11 Iulie 1928 și a aranjamentelor internaționale și protocoalelor din 11 Iulie 1928, privitoare la exportul de piei și oase, de ratificarea aceluiași convențiuni, acorduri, aranjamente și protocoale din partea următoarelor state: Austria, Cehoslovacia, Polonia, Jugoslavia și Ungaria.

Beszüntette fizetéseit és moratóriumot kér a Banca Franco-Română bukaresti nagy pénzintézet

A főváros pénzügyi köreiben élénken kommentálják a hírt, hogy a Banca Franco-Română, amely egyike a régi királyság legjelentősebb pénzintézeteinek, fizetési zavarokkal küzd. A bankról néhány hónappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy esztendőközön keresztül megghamisította registereit és ily módon horribilis összegekkel károsította meg az államot. A pénzügyminisztérium annak idején vizsgálatot is rendelt el, amelynek eredménye mindeddig ismeretlen maradt.

Az intézet hitele azonban megrendült és

az utóbbi időben a betétesek egyre nagyobb számban jelentkeztek betétjeikért.

A bank kénytelen volt kifizetéseket beszüntetni. Az intézet igazgatótanácsi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az ilfovi törvényszéktől 6 hónapos moratóriumot kérnek.

Az 1928 december 21-iki mérleg szerint a bank betétállománya 650 millió lejre rug. Folyószámlahitele 280 millió lejrel van megterhelve. Ezzel szemben kinlevőségei 1 milliárd 25 millió lejre rugnak, részvénytőkéje 120 millió lei, tartaléktőkéje 27 millió és legutóbbi mérlegében

22 millió tiszta nyereséget tüntetett fel.

A Banca Franco-Română igen komoly és tekintélyes pénzintézetszámban ment, amelynek különösen a régi királyságban igen kiterjedt üzleti összeköttetései voltak. A banknak a régi királyság minden jelentősebb helységében fiókjai működnek s épen ezért a fizetések beszüntetésének híre általános meglepetést keltett a piacon. Annál is inkább, mert röviddel ezelőtt jelent meg az a hír, hogy az intézet két másik bukaresti középbankkal fuzióra készül,

Julius elsején rendeletileg léptetik életbe az új vámtarifát

Megirtuk, hogy az új vámtarifát tervezete elkészült és rövidesen parlament elé kerül. — Madgearu ipar- és kereskedelmügyi miniszter elhatározta, hogy az új vámtarifát július elsején a parlamentbe való be-terjesztésével egyidejűleg rendeleti uton lépteti életbe, hogy ezáltal elejét vegye a különböző visszaéléseknek. Azokat a módosításokat, amelyeket a parlament a törvényjavaslaton esetleg eszközölni fog, később fogják alkalmazni. Erre az eljárásra Madgearu megkapta a kormány felhatalmazását, tekintettel arra, hogy az esetben, ha a vámtarifák újításai a parlamenti tárgyalás során közismertekké válnának, az államot jelentős károsodások érhetik s bő alkalom nyílnék a legkülönbözőbb manipulációkra.

Növekednek az állami bevételek

A legújabb kimutatás szerint az állam bevételei május havában 80 millió lejrel emelkedtek az előző évi májusi bevételekkel szemben. A kimutatásban azonban szembetűnő, hogy a jövedéki bevételek az előző évvel szemben husz százalékkal csökkentek. Ugyancsak csökkenés mutatkozik a vámbevételeknél is. A bevételi többletet így elsősorban az adószaporulat adja.

Ismét fizet a CFR

Megirtuk, hogy az államvasutak vezérigazgatósága ideiglenesen beszüntette tartozásainak kifizetését. A vezérigazgatóság most újabb rendeletet adott ki, amely szerint június 17-étől kezdve az egyes vasúti állomások kifizethetik az 1929 évről származó adósságokat. Teljes összegben kifizetésre kerülnek a 400 ezer lejig terjedő számlák, az ennél magasabb összegeket egyenlő havi részletekben fizeti a vasút. A kifizetési terv az 1928. évi és az azt megelőző adósságokra továbbra is fennáll.

Metoda întrebuințată la înființarea cadastrului și a cărții funduare din Transilvania și concluzia privitor la cadastrul și cartea funduară din viitor

Ing. cad. Petru Schulz
Șeful Inspectoratului Nr. 1. Geodezie Cluj.

II.

III. Redactarea cărților funduare.

Ministerul Justiției, primind harta (schița) detaliată și cartea funduară cadastrală a dispus redactarea cărților funduare.

Procedura a prescris-o ordinul Nr. 264 din 25 Februarie 1870.

Prin organele sale a identificat locurile din nou pe teren, eventual și suprafețele cadastrale le-au schimbat precum și numerile topografice; datele așa câștigate au trecut apoi în cartea funduară.

Din cele mai sus relatate reiese, că cadastrul și cartea funduară a Transilvaniei se bazează pe date tehnice precise numai parțial, deci putem întreba, din ce motiv s'a ales metoda aceasta amintită?

Metoda aceasta a dictat-o urgența, nemulțumirea generală a populației, din cauza neregularității impunerei agricole, a dictat-o nesiguranța proprietății, a dictat-o și lipsa bazei de credit hipotecar al micilor proprietari.

Guvernul austriac văzând cauzele amintite, văzând mai departe, că hotarele moșiilor individuale sunt neregulate, fiind ele în mare parte vizi-ginoase, văzând că și frontierele comunelor și a satelor necesitează o regulare corespunzătoare văzând că ridicarea precisă detaliată a țării întregi pretinde un timp foarte îndelungat și spese enorme, știind că numai prin o procedură transitorie și instructivă va fi posibilă propagarea importanței Cadastrului definitiv, care trebuia să fie bazat pe proprietăți cu hotare în natură bine conservate și știind că numai pe calea aceasta va fi posibilă înconjura tranșarea judiciară a masei de chestiuni litigioase, a aprobat metoda executabilă cu repezeala cea mai mare posibilă, dar scopului corespunzătoare, adică s'a aprobat Cadastrul fiscal provizoriu și Cartea funduară bazate pe suprafețele aproximative a moșiilor individuale.

Lucrările s'au început în anul 1855 și s'au terminat în anul 1885.

Deci faptul este, că Transilvania a dispus în anul 1885 de Cadastru și Carte funduară.

Faptul este mai departe că populația s'a liniștit, s'a obișnuit cu efectele Cadastrului și a Cărții funduare.

Poporul și-a însușit importanța lor și ca urmare s'a îngrijit cât se poate mai bine, hotarele pământului lui, a luat înțelegere cu vecinul, adică chestiunile litigioase s'au eliminat în mare parte fără nici o intervenție oficială.

Proprietarii s'au convins, că și prin înființarea Cadastrului

provizoriu și a Cărții funduare s'a creat siguranța proprietății, mai departe și baza creditului hipotecar a proprietarilor mici. Anume băncile au eliberat împrumuturi și până la 80 %, sumei socotită în baza venitului net cadastral deși era cunoscută baza aproximativă teritorială a moșiilor.

Conflictul cartelului exploatatorilor și comercianților de lemne de foc din Ungaria

Am anunțat la timp, că exploatatorii de lemne din Ardeal și Slovacia, au înființat un cartel pentru desfacerea comerțului de lemne de foc, încheind o convenție cu comercianții de lemne din Ungaria, în sensul căreia s'a contractat să se livreze

30 mil vagoane lemne de foc pentru Budapesta

cu prețuri reduse considerabil.

În schimb comercianții din Budapesta s'au obligat să-și procure lemne exclusiv dela exploatatorii, cari sunt membrii

Proprietarii știu că pământul trece în Cartea funduară pe numele lor, este proprietatea lor indiscutabilă, știu, că Cartea funduară nu garantează și suprafața trecută în ea, dar garantează că proprietarul trecut are pământ la locul semnat; știu că suprafața reală poate fi și mai mare sau mai mică ca aceea indusă în Cartea funduară, rămânând însă a-și îngriji bine hotarele în natură.

Observăm că Cartea funduară, necondiționat nu garantează nici o suprafață trecută în ea, adică nu garantează și dacă e rezultatul unei ridicări precise; rămânând atâta, că harta precisă are valoare juridică mai însemnată, dar nu necondiționată.

Putem constata, că nu numai

ai cartelului.

În ultimul timp comercianții din Ungaria, neavând stocuri suficiente,

au început să se aprovizioneze din alte locuri,

fără să aibă în vedere convenția încheiată. Din acest motiv exploatatorii au declarat anulată convenția. Comercianții din Budapesta, în urma celor întâmpinate, de asemenea au considerat anulată convenția, hotărând să se încheie o nouă convenție, care să asigure drepturile ambelor părți.

Egy temesvári bank kálváriája

Névváltoztatásért 200.000 lejes illetékre és 600.000 lej bírsággal sújtotta a pénzügyigazgatóság

A Friedmann Bankház Részvénytársaság, amelynek üzlet-helyisége Temesváron a Tőzsdé-utcában van, a múlt évben nevét *Kereskedők Bank*-jára változtatta meg. A névcsere köteleességszerűen bejelentette a pénzügyigazgatóságnak, amely a bélyegtörvényben megállapított

1000 lejes illeték helyett 200.000 lej illetéket rótt ki a bankra,

ugy tekintve a dolgot, hogy a Friedmann Bank megszűnt, a Kereskedők Bankja pedig egészen új cégnek számít amelynek tízmillió lejes alaptőkéje után 2 százalékos illeték jár a bélyegtörvény értelmében és az illetékek kívül még 600.000 lej bírságot vették ki a bankra. Friedmann Lipót a pénzügyigazgatóságnak ezt a határozatát megfelebbezte a pénzügyminisztériumhoz, amely a kétszáz ezer lejes illeték megállapítását jóváhagyta, de a bírságot 400.000 leje szállította le. A bank természetesen ebbe sem nyugodott bele, hanem igazának tudatában a törvényszékhez felebbezte meg a minisztérium végzését.

A törvényszék a napokban tárgyalta ezt az ügyet. A bank képviselőjében Löffler Géza dr. és Nistor Demeter dr. kérték a pénzügyigazgatóság és a pénz-

ügyminisztérium határozatának megsemmisítését kimutatva, hogy

a pénzügyigazgatóság ezen intézkedése törvénytelen,

mert nincs új társaság alakulásáról szó. A vagyon, az alap-tőke, az igazgató személye mind a régi maradt, tehát a pénzügyigazgatóság tévesen alkalmazta a bélyegtörvény 14-ik és 17-ik szakaszát, amely az alap-tőke után 1—1, tehát összesen két százalékos illeték kirovását írja elő. Egyszerű névváltozás forog fenn, anélkül, hogy a bank rendeltetése megváltozott volna, tehát

Csupán 1000 lejes illeték fizetendő a bélyegtörvény 4-ik szakasza értelmében a névváltoztatásért.

A pénzügyigazgatóság az eredeti kirovás helybenhagyását kérte a törvényszéktől.

A bíróság a pénzügyigazgatóság jegyzőkönyvét megsemmisítette és felmentette a Kereskedők bankját a 200.000 lejes illeték megfizetése alól. Az ítélet indoklása kimondja, hogy a törvényszék megállapította, hogy egyszerű névváltoztatásról van szó és nem történt sem a bank vagyonában, sem vezetésében lényeges változás.

din punct de vedere național, economic ci și din punct de vedere instructiv era efectul nediscutabil așa încât, după ce în anul 1886 prin legea Nr. XXIX s'a ordonat înființarea Cadastrului fiscal definitiv și a Protocoalelor fonciare în baza ridicărilor detaliate precise, populația s'a găsit în plină conștiință a instituțiilor în chestie.

Inginerul cadastral prezentându-se în comună pentru a executa ridicările precise, nu a mai găsit margini sau frontiere comunale litigioase însă a găsit brazde bine păstrate (și fără borne) că așa posesorii ca și proprietarii cunoșteau bine urmările grave în caz eventual de neglijență.

Care este deci rezumatul procedurii?

Înființarea cadastrului fiscal provizoriu și a Cărții funduare ambele bazate pe suprafețe aproximative, continuativ înlocuirea lucrărilor provizorie cu date tehnice precise, adică înființarea cadastrului fiscal definitiv și a Protocoalelor fonciare.

Toate lucrările provizorie s'au terminat în timp de 30 ani, în anul 1886, iar cele definitive tot curg de atunci. Rezultatul lucrărilor definitive poate fi cca 30 la sută.

Ambele instituții se bucură de încrederea generală, importanța lor naționalo-economică este nediscutabilă.

S'a dovedit de bun și efectul instructiv a procedurii provizorie.

(Va urma).

Az Obor-törvény alkalmazása fenyeget Tiltakozásra készülnek az érdekeltek

Még élénken emlékeztetek azok a pour parlék, amelyek az érdekelt gazdasági körök részéről történtek a regáti ugynevezett Obor-törvény felállításával kapcsolatban. A liberális kormány utolsó terminusként 1929 márciusáig állapította meg az erdélyi és bánági speciális gabonapiacok (oborok) felállítására. Közben jött a kormányválság és az egész oborügy elaludt. A törvény életben van ugyan, azonban sem a kormány, sem pedig a gazdasági érdekeltek nem sürgetik annak realizálását, ami érthető is, mert hiszen az oborok felállítása egyet jelentett volna az erdélyi és bánági fejlett gabonakereskedelem letörésével.

Újabb olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány a gabona eladásokból származó illetékek bevételeinek fokozása érdekében, illetőleg hathatósabb ellenőrzése céljából ismét elővette az oborügyet és néhány praktikus változtatással érvényesíteni akarja a törvény eme rendelkezéseit. Gabonakereskedelmi körökben emiatt kisebb nyugtalanság keletkezett és az az a tervvel foglalkoznak, hogy memorandumban tárják fel a kormány előtt az oborrendszer hátrányait és kérik fogják, hogy az új tőzsdetörvény megalkotásáig függessze föl a kormány az obortörvényt.

Fatolvajok martaléka lesz a felsővisói közbirtokosság hatalmas erdeje, ha tovább halogatják a semmitőszéki döntés végrehajtását

Már hivatalos körök is akcióznak a máramarosi erdők megmentése érdekében — Dr. Juga Gábor prefektus memorandumot terjesztett a kormány elé

Az „Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság” nemrégiben cikksorozatban tárta fel a máramarosi erdőségek szomorú sorsát. Cikksorozatunk most visszhangja támadt, amennyiben az érdekelt fatermelőkön kívül hivatalos körök is szorgalmazni kezdik a kormánytól a visszáslapotok megszüntetését. Erről az újabb akcióról alábbi tudósításunk számol be:

Máramarosmegyének a sóbányákon kívül csak a Felsővisó környékén lévő erdőség az egyedüli értékesíthető vagyontétele, melynek nem lekiécsinyelendő hányada az ugynevezett felső- és középvisei közbirtokossági területen fekszik, mely határos a valea râului-i kincstári erdőségekkel.

Valahányszor az ember ezekben a kincstári erdőkben kitermelt fáknak letutajozását látja, jóleső érzés fogja el, mert ez bizonyítéka annak, hogy

az elszegényedett máramarosi népnek van egy kis munkalehetősége.

Annál fokozottabb ez a jóléti érzés most, amikor elég gyakran és respektábilis megnyilvánulásokat látunk le ezekből a kincstári erdőkben, mert ezáltal a munkanélküliek száma lényegesen apadt, amit bizonyít az is, hogy három itteni és egy alsóvisói fűrészcsepe csaknem 24 órai üzemmel vágja fel naponta építő és asztalos anyagának a lehozott gömbfamenyiségét, ami nemcsak a munkások elfoglaltságát jelenti, hanem azt is, hogy a régen pangó kereskedelem és ipar is kap valamelyes lendületet.

Elvétve akad azonban a közbirtokossági erdők kitermelt fa letutajozására, mert a közbirtokossági területére

csak a legkritikább esetekben adják meg a termelési engedélyt

és a most letutajozott fa legnagyobb része — a lopotton kívül — az ugynevezett irtásokból kerül ki.

Akaratlanul is felvetődik az a kérdés, hogy miért kerül ebből a közbirtokossági erdőből csak irtási fa letutajozásra, hiszen általában ismert dolog, hogy a mintegy 27000 holdat kitevő felső- és középvisei közbirtokossági terület ma még mindig csaknem felerészben erdővel van benőve, még pedig nagy részben termelésre már régen érett fával. A másik fele ma már legelő és sziklás, terméketlen terület. Ennek a terméketlen területnek egy részét szépen lehetne erdősíteni ismét, de tulajdonosai, látván a termelési nehézségeket, jobbnak vélik legelőnek

használni, mert így valami hasznót látnak birtokukból.

Nem érdemes termelni

azért, mert a közbirtokossági területek egy részének oszthatatlansága folytán, ezen birtokok saját tulajdonukat maguk sohasem használhatják és az ezen területen található fának nagy részét

fatolvajok termelik ki

és sokszor fényes nappal az erdőörök szemeláttára viszik el a lopott fát. Sajnos a fatolvajokkal szemben az erdőörök te-

hetetlenek, mert egy esetleges feljelentés után csaknem mindig életveszélyesen fenyegetik meg a feljelentőt. Érthetetlen, hogy ezeket a lopásokat a legtöbb esetben csak mint erdőkihágásokat büntetik úgy, hogy sokan rentábilis üzletnek tartják, mert ha 4—5-szöri lopás után egyszer meg is birságolják őket, még mindig kifizetendő üzlet részükre, hiszen a lopott fa nem is az ő területükről került ki.

Ez az állapot jogos elkeseredést vált ki nem csak a sok aprótagosok között (a 100 hol-

Önálló fiókinstitúciónak létesít Temesváron a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Új megoldás a bánági Magyar Bank kérdésében — Bocsány László vezérigazgató nyilatkozata az új bankalapításról

Megírtuk annak idején, hogy Ambrózy Andor báró, a Magyar Párt bánági tagozatának elnöke, még a télen mozgalmat indított egy bánági magyar bank létesítésére. Hónapokon keresztül tartott tárgyalások során többször már-már közel állott a tervezett magyar bank a megvalósuláshoz, azonban a jelenlegi nehéz pénzügyi viszonyok és a mostoha gazdasági helyzet végül is lehetetlenné tették az önálló bánági magyar bank létrejöttét. Ambrózy Andor báró és vele azok, akik a mozgalom élére állottak, mégsem mondtak le arról a céljukról, hogy

a magyar parasztság felségítésére

anyagi bázist teremtenek és ezért érintkezésbe léptek a kolozsvári tőkeerős Takarékpénztár és Hitelbank Rt. vezérigazgatójával, Bocsány Lászlóval és a tárgyalások azzal végződtek, hogy a kolozsvári pénzügyintézet teljesen önálló hatáskörű fiókot létesít Temesváron. A Takarékpénztár és Hitelbank temesvári fiókjának ugyanaz lesz a célja, ami a bánági külön magyar banké lett volna: olesó kölcsönöket nyújtani elsősorban a föld népének, másodsorban pedig az iparosoknak.

A fiók létesítésére vonatkozó tár-

gyalások már teljesen befejeződtek és az új temesvári pénzügyintézet rövidesen megkezdte működését. Az önálló fiókinstitúciónak elnöke Ambrózy Andor báró lesz, aki egyben a Takarékpénztár és Hitelbank kolozsvári központi intézetének igazgatósági tagja is lesz. A temesvári fiók élére mint vezérigazgató Gitta Béla, a Dettai Takarékpénztár eddigi vezérigazgatója kerül, akit a szakkörök mint nagytehetségű pénzügyi kapacitást ismernek. Az intézet ügyésze Veterány Viktor dr. lesz.

Az Ardealul Economic munkatársa kérdést intézett Bocsány vezérigazgatóhoz, aki a temesvári alapításról a következőket mondotta:

— A Takarékpénztár és Hitelbank égisze alatt megalapítandó bánági, illetőleg temesvári székhellyel működő pénzügyintézet ügye befejezett tény.

Az intézettel kapcsolatos személyi kombinációk azonban, legalább is koraiaknak mondhatók.

Tény, hogy tárgyalások folynak több irányban is, éppen ezért korai volna még a személyi vonatkozásokat befejezett tények gyanánt beállítani, épp úgy az sem bizonyos még, hogy a temesvári intézet mely hónapban kezd meg működését. Ez a most folyló tárgyalásoktól függ.

dan aluliakat úgy hívják), hanem a 97 nagytagos között is, mert az ő helyzetük sokkal furcsább, miután

a Legfelsőbb Semmitőszék is elismerte

tavalyi ítéletében a birtokok feletti rendelkezési jogot, de ezt nem gyakorolhatják, mert az igazságügyminiszter ennek a legfelsőbb bírósági ítéletnek a végrehajtását egyszerű közigazgatási rendelettel felfüggesztette.

Harminc éven át folyt ez a tagosítási pör s annak idején a magyar kuria, 1927 november 17-iki ítéletével pedig a bukaresti legfelsőbb bíróság kimondotta, hogy ezen tagosok szabadon rendelkezhetnek birtokaik felett és dacára az ítéletnek, a tagosok arra fognak majd felébredni, hogy az elmúlt hosszú évek ellenére,

kevesebb fájuk lesz,

mint annak idején az arányosításakor részükre jutott, mert csak a vak nem látja, hogy az évente letutajozott fa egy része nem is annyira az irtási területekről, hanem ezen tagosok erdejéből kerül ki. Ha tehát az erdők sokáig fognak átadatlanul maradni, úgy a tagosok elérhetik azt is, hogy vagyoniuk gyarapodása helyett annak teljes elvesztését fogják konstataálni.

Nem tudjuk,

kinek állott és áll érdekében,

hogy ez az évtizedek óta húzódo és végre befejezést nyert ügy továbbra is nyílt kérdés maradjon és nem is jutna eszünkben ezt a kérdést felszínre tartani, ha nem a szemünk előtt folya le a fényes nappali lopások sorozata.

Joggal tesszük fel tehát a kérdést, vajjon magasabb államérdek diktálja-e, hogy a közbirtokossági terület azon részét, melyet a legfelsőbb jogi fórum jogerős ítélettel tulajdonosaiknak rendelkezésére bocsájtott, ne a tulajdonosok élvezzék. Hanem a szabad prédájává váljon felelőtlen elemeknek?

Értesülésünk szerint a felsővisói közbirtokosság érdekelt része a napokban nagy deputációval fogja felkeresni dr. Juga Gábor máramarosi prefektust és annak egy, a kormányhoz felterjesztendő memorandumot fog átnyújtani. Dr. Juga prefektus ugyanis ismeri a kérdést és az akciónak maga is hive. A memorandum a helyzet ismertetése után fel fogja tárnai, hogy az államnak is emiatt érdeke, hogy ezek az erdők végre birtokba adassanak, mert ezzel a legteljesebb mértékben meg lehetne szüntetni főleg a Visó-völgyben uralkodó nagy munkanélküliséget.

S mivel pedig a jelenlegi helyzetet is csak a politikai szempontoknak a közgazdasági életbe való bevétele idézte elő, Máramarosban remélik, hogy Maniu miniszterelnök maga fogja kiküszöbölni ebből a kérdésből a politikát s lehetővé fogja tenni, hogy a visói közbirtokossági erdőkben is meginduljon végre a termelő munka.

Értesítés! Ertesítem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok
kész Homespuns sport-öltönyök
és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaáruháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.

Hetvenezer vagon buza deficitünk lesz a gyenge termés miatt?

T. Mandru, a mezőgazdasági kamarák szövetségének vezérigazgatója, az ország minden részéből beérkezett jelentések alapján hozzávetőleges számításokat eszközöl Románia 1929. évi buzatermésének kilátásairól. Annak ellenére, hogy az utóbbi időben az időjárás rendkívül kedvezően alakult, a terméskilátások határozottan rosszak. A késő tavaszi fagy a vetések jelentékeny részét tönkretette, amihez még az is hozzájárul, hogy az elmúlt évi rossz termés következtében a vetőmaghiány mindenütt kinosan éreztette hatását. Különösen Bessarabia déli része, Vlasca- és Oltmegyék, valamint Erdélyben a mezőgazdaság szenvedtek sokat a mostoha időjárás következtében.

Hivatalos adatok szerint a bevett területek 2 millió 25 ezer hektárt tesznek ki. Tíz százalékos veszteséget számítva, 1 millió 800 ezer hektáron lesz termés. Ha hektáronként 900 kilogrammra becsüljük a termést (1925-ben 860, 1926-ban 910, 1928-ban 980 kg. termett átlag hektáronként), akkor az összer termés körülbelül 162 ezer vagon lesz.

Minthogy pedig Románia évenként átlag 170 ezer vagon búzát fogyaszt, az 1929. évi termés a belföldi fogyasztás szempontjából tízezer vagon deficitet mutat fel. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a vetésekhez 60 ezer vagon búzára van szükség, akkor Románia 1929. évi buzatermésének valószínű deficitje hetvenezer vagonot tesz ki.

Nem sikerültek a Banca Franco Română megmentésére irányuló tárgyalások

Lapunk más helyén közöljük, hogy a bukaresti Banca Franco Romana beszüntette kifizetéseit. A fizetési nehézségek közé jutott Banca Franco Romana ügyében a bankigazgatók a Banca Naționala helyiségeiben értekezletet tartottak, melyen Blank Aristide is megjelent és Chiriacescu, a Banca Naționala egyik igazgatója elnökölt.

Protopopescu, a Banca Franco Romana vezérigazgatója közölte az értekezlettel, hogy legalább is negyvenmillióra volna szükség, az értekezlet azonban megállapította, hogy hétfő óta a helyzet megváltozott, mert

az összes betétesek visszakövetelik most már pénzüket

és az erre irányuló követelések teljesítésére legalább is százmillióra volna szükség. A bankok kijelentették, hogy hajlandók garantálni a kölcsönt, ha a Banca Naționala folyósítja. Chiriacescu erre sajnálkozva azt válaszolta, hogy a kérésnek nem tehet eleget, mert

a Banca Naționala ilyen nagy összeget nem adhat kölcsön száz napon túl.

Miután így a bank talpraállítására irányuló közvetlen kísérletek nem sikerültek, a bank ügyésze benyújtotta a hat hónapi moratóriumra szóló kérvényt. Mindazonáltal remélik, hogy időközben valamiképpen sikerül talpraállítani a bankot.

Huszonöt és ötven százalékos utazási kedvezményt ad a CFR a fürdőkre utazók számára

Milyen belföldi fürdőkre és üdülőhelyekre érvényes a kedvezmény

A CFR vezérigazgatósága mellé beosztott adminisztrációs tanács foglalkozott a fürdőket látogató közönség utazási kedvezményének ügyével és elhatározta, hogy mindazok, kik az ország fürdő-, vagy üdülőhelyeire utaznak, kedvezményt élveznek. A rendelet ebben az irányban már meg is jelent és a következőket tartalmazza:

Ötven százalékos utazási kedvezményben részesülnek a vasutak valamennyi osztályán azok az utasok, akik ötven kilométert meg nem haladó távolságra utaznak és pedig a következő állomások között: Arad—Lippafürdő, Brád—Alváca, Cetatea Alba—Bugas, Kolozsvár—Kolozsalagut, Constanta—Mamaia, Constanta—Carmen Sylvania, Constanta—Eforia, Lugos—Buziás, Csikszereda—Seghet, Csikszereda—Tusnádfürdő, Nagyvárad—Félicfürdő, Ramnicul Valeca—Calmanesti megálló, Sepsiszentgyörgy—Tusnád, Sepsiszentgyörgy—Málnás, Nagyszében—Vizakna, Máramarosziget—Rónaszék, Marosvásárhely—Marosszentgyörgy és Temesvár—Buziásfürdő.

Huszonöt százalékos kedvezményt élveznek a vasutak bármelyik osztályán és

bármilyen távolságban mindazok az utasok, akiknek utazásuk végcélja: Herkulesfürdő, Félicfürdő, Buziás, Carmen Sylvania, Cetatea Alba, Govora, Jiblea, Laculete, Vizakna, Pucioasz, Rasboieni, Slanic, Prahova, Tg.-Oena, Szováta és Dornavatra. Ez a huszonöt százalékos kedvezmény oda csak szombaton és vasárnap, visszafelé pedig csak vasárnap és hétfőn érvényes. Azonkívül érvényes a hivatalosan megállapított ünnepeket megelőző és követő első napokon.

Ezenkívül 50 százalékos kedvezményben részesülnek azok is, kik az alább felüntetett fürdő- vagy üdülőhelyeknek nyilvánított helységben legatább 15 napon át tartózkodnak és ezt az igazgatósággal, vagy primáriával hivatalosan igazolják. Ezek a fürdőhelyek a következők: Herkulesfürdő, Félicfürdő, Buziás, Carmen Sylvania, Cetatea Alba, Jiblea, Govora, Laculete, Vizakna, Pucioasa, Rasboieni, Slanic, Prahova, Szováta, Tg. Oena és Dornavatra.

Ugyancsak 50 százalékos kedvezményrel utaznak a brassói és constancai fürdővonatok utasai is.

Huszonhétmillió pengő a Krausz Simon bankház passzívája

Az aktívák 21 millió pengő — Negyven százalékos hitelezést kapnak a Krausz Simon bankház hitelezői — Egy millió dollár amerikai kölcsön

Hetek óta folynak megszakitás nélkül a budapesti Krausz Bankház ügyében a rendezésre vonatkozó tárgyalások és csak az elmúlt héten csillant meg az első komoly remény arra vonatkozólag, hogy sikerül valamilyen formában meg egyezést létesíteni. A státus

27 millió passzívával szemben 21 millió aktívát mutat fel

és a bankháznak elsősorban a depó- és betéthitelezőkkel való megegyezés volt sürgős, miután a lombardhitelezők biztonosságban voltak.

A bankháznak körülbelül 12 depó-hitelezője volt, akik közül legtöbb ugynevezett baráti depó, amelyeknek június 25-ig adtak terminust, hogy nyilatkozzanak depóikat illetően. A depó tekintetében az a kibontakozási mód merült fel, hogy körülbelül negyven százalékos készpénzben kapnának a hitelezők. A külföldi hitelezők közül, mint lombardhitelezők, a Hardy Bankház, az Amsel Bank és az Első Horvát Takarékpénztár jönnek tekintetbe.

Jól informált helyen budapesti munkatársunk a következő információkat kapta ennek az ügynek részleteiről:

— A Strassburger Bankházzal és az

amerikai ügyfelekkel már régebben folyamatosan voltak a tárgyalások, amelyek egyrészt

egymillió dollár összegű kölcsön nyújtására vonatkoztak,

másrészt pedig az amerikai ügyfelekkel szemben az adósságok rendezésére. Kezdetben a Krausz Bankház az egymillió dollár fedezetű 40.000 darab Ofa-részt ajánlott fel a hitelnyújtóknak, ezen az alapon azonban a megegyezést létrehozni nem sikerült. A megkötött megállapodás értelmében a kölcsönnyújtók az egymillió dollár fedezetű Ofa- és Nova-résztvényeket kapnak, mint százszázalékos lombardfedezetet. Érdekes, hogy a lombardfedezetnek letendő Ofa- és Nova-résztvényeket a kölcsönnyújtók a jelenlegi tőzsdei árfolyamnál magasabb árfolyammal fogadják el. A Krausz Bankház e megegyezés által előnyökhöz jut. Egyrészt elkerüli azt, hogy az amerikai ügyfelek a náluk letétben levő részvényeket exekució útján értékesítsék, másrészt pedig az amerikai adósságok rendezése után 600.000 pengő készpénz marad, mely összeget a többi ügyek rendezésére fordíthatja.

Az építkezések előgítése érdekében szállítják a cement vámját

A közmunkaügyi miniszter Brestben anketót hívott össze, amelynek programját kizárólag az építkezés problémájának kérdése szolgáltatta. Az értekezleten elhangzó szavazások meggyőzték a kormányt, hogy az építkezéseket déktalanul meg kell kezdeni, ha sokáig késik, a termelési után fellépett fogyasztási vámját a földi termelés meg fog bennülni. Ismeretes, az építkezési problémák megoldására a kormány egy kebbkörű bizottságot küldött ki, amely adóul pedig dr. Negrutiu Ioan nátor, kolozsvári iparkamarai elnököt delegálta. Ez a bizottság áttanulmányozta az egyes különleges portoktól beérkezett ajánlatokat, s megtette a munkaügyi miniszternek javaslatait.

A bizottság az építkezések azonnali megkezdése mellett foglalkozik az állás.

Jelentésében a bizottság rámutat arra, hogy az országban uralkodó nagy munkanélküliségnek és a gazdaság napról napra mélyülő elszegényedésének a legfőbb oka az, hogy nincs építkezés, az építkezési lehetőség. Ha az építkezési kampány rövidesen nem kezdődik meg országsszerte, ha az állam építkezési programját nem hajtja végre, úgy ez az állapot még tovább rosszabbodik fog.

Rámutatott a bizottság arra is, hogy az építkezési vállalkozások teljes hiányának nemcsak a pénzügyi hanem az építőanyagok drágaságai az oka. Az egyes építkezési anyagok a különböző kartellek működésének következtében lehetetlenül megdrágultak és nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a normális építkezés nálunk még nem indult meg.

A közmunkák vállalkozói egyöntetűen és az Építésszek Szövetsége napokban küldöttségileg kérte a Madgearu minisztert, akinek a szövegben álló vámtarifa revíziója esetén felhívták a figyelmét arra, hogy

a cementipar túlzott védelme tönkretesz az építkezési ipart.

Előadták, hogy míg az ország egyéb ipari ágai 30—40 százalékos vámtarifát élveznek, a cement 160 százalékos vámvédelemben részesül, ez okozza azt, hogy nálunk a cement kétszer annyiba kerül, mint a nyugati államokban. Magyarországon például 12 lejbe kerül a cement kilója, nálunk 24 lejbe. Ilyen körülmények között nem lehet szó arról, hogy az építkezések normális körülményben meginduljanak.

A munkaügyi miniszter megígérte a küldöttségeknek, hogy ezen az alapon változtatni fog. Gondoskodás fog történni arról, hogy az egészséges konkurrencia érdekében a cement behozatali vámját a legmálsabbra szállítsák le. A munkaügyi miniszter különben ígéretet tett arra is, hogy az eddigi szállítási kedvezményeket, melyek eddig csak papíron voltak meg, a valóságban életbelépteti.

Olvassa a

„Lemnul“

Ne fogadjon el mást
„Mira“ légyfogó
a legjobb!

A Bánáti Faipari és Fakereskedelmi Rt. gazdát cserélt.

Temesvári tudósítónk jelenti, hogy a temesvári *Bánáti Faipari és Fakereskedelmi* (S. A. Bánáteană pentru Industria și Comerțul Lemnului) részvény-majoritását, amely eddig a *Sváb Központi Bank* koncernjéhez tartozott, *Teufel Ede* a cég igazgatója és *Kauders Ernő* a Foresta Română képviselője megvették 4 és fél millió lejért. A cég továbbra is fenntartja Rt. formát és céget sem változtat, ezután engros és detail épület és tűzifakereskedéssel foglalkozik.

A vállalat ügyvezetője megmarad *Teufel Ede* igazgató.

A Vaskapu hajózásának kérdéséről tárgyalnak Bécsbe

A napokban nyílt meg Bécsben a Nemzetközi Dunabizottság XXII. ülészaka az összes dunai államok delegátusainak részvételével. A napirend legfontosabb pontját a Vaskapu hajózásának problémája képezi. A Duna alsó szakaszának hajózása még mindig igen nagy nehézségekbe ütközik. Jugoszlávia kormánya például még mindig nem hajlandó elismerni a Duna jugoszláv szakaszának nemzetközi jellegét. Többek között ez is egyik oka annak, hogy a Vaskapu hajózásának problémája még mindig nem nyert elintéztést.

A resicai művek újabb 2000 munkást bocsájtottak el

A resicai művek újabb nagyarányú leépítést eszközöltek és az elmúlt héten 2000 munkásnak mondtak fel. A munkásoknak egy küldöttsége tegnap megjelent *Madgearu* ipar- és kereskedelmi miniszternél, akinek intervencióját kérte a tömeges munkáselboesátások ellen. A miniszter válaszában kijelentette, hogy az államnak nincs törvényes joga egy magánvállalat belső ügyeibe beleavatkozni és ilyen intervencióra ezért nem is hajlandó. Az elboesátások főoka egyébként a vállalatnak munkahiánya lehetett, ezen pedig a kormány segíteni fog, amennyiben a legközelebbi időben nagyobb megrendeléseket fog a resicai műveknek juttatni, mintegy 120 millió lej értékben és reméli, hogy ezzel a vállalatnak módjában lesz szakmunkásait újból alkalmazni és nekik munkát adni.

Két csödkérés az aradi törvényszéken

Klein Sándor aradi szállító cég ellen a vele összeköttetésben állott *Propper József* bécsi cég *Messer Károly* dr. aradi ügyvéd utján csődöt kért az aradi törvényszéken. A *Propper* cég követelése a Klein cégtől 10.000 lei.

Az Agronomul biztosító intézet aradi intézete jogtanácsosa utján *Csatlós András* butorgyáros ellen csődöt kért 3117 lei követelése erejéig. Az aradi törvényszék e hó 30-ára tűzte ki a csödtárgyalást.

Majoritatea acțiunilor S. A. Bănățene pentru Industria și Comerțul Lemnului au fost vândute

Correspondentul nostru din Timișoara ne anunță că în decursul zilei de 20 a luni corente s'a încheiat tranzacția prin care majoritatea acțiunilor *Societății Bănățene pentru Industria și Comerțul Lemnului S. A.* din Timișoara și-a schimbat proprietarul. Șeștie în cercurile industriei și comerțului de lemne bănățene, că această societate aparține concernului *Băncii Centrale Svăbești*, care însă după fuziunea cu Banca Civilă din Arad a hotărât lichidarea tuturor cointeressațiilor sale cu ca-

acter industrial și comercial. Astfel a decis și vânzarea acțiunilor acestei societăți.

După cum aflăm aceste acțiuni au fost cumpărate de către fostul director al societății dl *Edmond Teufel* și dl *Ernest Kanders*, reprezentantul Forestei Române. Societatea își va menține atât caracterul de societate anonimă cât și firma veche, continuând atât comerțul de cherestea cât și lemne de foc în engros și detail.

Director executiv al societății rămâne dl *Edmond Teufel*.

Mozgalom indult a Bánságban Orsova szabad kikötővé nyilvánításáért

A Bánság, sőt egész Erdély közgazdasági életében rendkívül nagy jelentőségű mozgalmat indított pár héttel ezelőtt a lugosi kereskedelmi és iparkamara, amely elhatározta, hogy minden lehető elkövet az utóbbi évek folyamán jelentőségéből sokat veszített és teljesen visszafelődött dumi kikötővárosnak, Orsovának szabad kikötővé nyilvánítása iránt.

A lugosi kereskedelmi és iparkamara választmányától kiindult gon-

dolat ma már komoly és erőteljes mozgalomra nőtte ki magát nemcsak Szörénymegye, hanem az egész Bánság kereskedelmi és közgazdasági életében és csak az ipari és kereskedelemügyi minisztérium elhatározása van még hátra, hogy az ország közgazdasági életében annyira fontos és nagyjelentőségű akeió méltánylásával megtegye a szükséges kormányintézkedéseket az orsovai szabad kikötő megnyitása tárgyában.

O nouă întreprindere comercială de cereale în Târgul-Mureș

Societatea comercială de cereale „Orion” și-a avut adunarea generală de constituire în 15 Iunie a. c., hotărând înființarea întreprinderii.

Adunarea a ales în consiliul de administrație cu termen de trei ani pe dnii: *Leon Bermann*, *Ernst Goldstein*, *Emanuel Fischer*, *Martin Krausz*, *Sigismund Révész*, *Albert Czitrom*, *Ludovic Hügel* și *Iosif Gárdos*, iar în comitetul cenzorilor pe dnii: *Iacob Szántó*, *Armin Fleischmann*, *Moise Fischer*, *Dr. Emil Erdélyi* și *David Friederich*.

Adunarea a ales cu unanimitate președinte al consiliului de administrație pe dl. *Ludovic Hügel*, proprietar *Moarei Leopold Hügel* din Reghin, iar al comitetului cenzorilor pe dl. *Iacob Szántó*.

Între acționari se remarcă și *Moara Neumann* din Arad, *Moara „Bega”* din Timișoara. *Moara sistematică Timișoreană* și conzernul „Reiter” din Timișoara.

Biroul societății „Orion” este în Târgul-Mureș, Piața Unirei No. 14.

Óriási fejlődés előtt áll az Agronomul—Gazdák Biztosító Intézet

Nagy érdeklődés mellett és a külföldi érdekeltségek részvételével zajlott le az intézet közgyűlése Aradon

E hó 22-én tartotta meg az *Agronomul Gazdák Biztosító Intézete* rendes évi közgyűlését az intézet székházában Aradon. A közgyűlésen a részvényesek nagy száma jelent meg és ez alkalommal először voltak jelen azoknak az érdekeltségeknek a megbízottai is amely érdekeltségek az intézet tovább fejlődésére döntő befolyással lesznek. A Banca Crissoveloni nevében *Ghica* herceg és *Rubinstein* Bruno vezérigazgató vettek részt a közgyűlésen, míg a *Magdeburger Allgemeine Ver-*

sicherungs Anstalt és a *Donau Allgemeine Versicherungs Anstalt* megbízásából *Hans Camillo Raabe* vezérigazgató és helyettese *Bruno Raabe* igazgatók voltak jelen, a kolozsvári Erdélyi Bankot pedig *Hargittay Bertalan* vezérigazgató képviselte.

A közgyűlés az előterjesztett mérleget jóváhagyta és megejtette az igazgatósági, valamint a felügyelőbizottság tagjainak megválasztását. Új tagjai lettek az igazgatóságnak: *Ghica Dimitriu* herceg, *Rubinstein Bru-*

nó vezérigazgató, *H. C. Raabe* *Bruno Raabe*, dr. *Groza Petru* volt miniszter, *Garda Kálmán* a Hangya elnöke, *Alex Vlad* esperes iparkamarai elnök, *Hargitai Bertalan* vezérigazgató, *Auschitt*, a *Titán Nadrag* *Calan* vezérigazgatója, dr. *Elias* bukaresti ügyvéd, *Leölkes Béla* a társaság vezérigazgatója, br. *Szentkeresztthy Béla* földbirtokos, valamint dr. *H. Eschkner*, a *Banater Bankverein* delegáltja.

A közgyűlés után a megválasztott igazgatóság megtartotta első gyűlését, amely alkalommal megválasztották az igazgatóság elnökéül *Dimitriu Ghica* herceget, alelnökül pedig a külföldi érdekeltség megbízottját, *Hans Camillo Raabe* vezérigazgatót. A felügyelőbizottságba beválasztották *Aurel Birtolonu* kamarai képviselőt.

Az intézet már a legközelebbi jövőben megkezdte üzleti körének kiterjesztését és az eddiginél fokozottabb aktivitását a romániai biztosítási piacon és a külföldi, valamint belföldi jelentős érdekeltségek támogatásával az Agronomul rövid időn belül óriási fejlődésen fog keresztül menni.

Ghr.

„Resița” a mai concediat 2000 lucrători

Uzinele „Resița” a mai concediat în ultimul timp 2000 lucrători, reducându-și activitatea.

O delegație a lucrătorilor a cerut intervenția dlui *Madgearu* ministru de industrie și comerț, ca să împiedice concedierile, dar dl. *Madgearu* a răspuns, că nu are latitudine să intervină,

Concedierile de altfel s'au făcut în urma lipsei de lucru. uzinele neprimind în ultimul timp comenzi mai mari.

Lucrătorii de altfel vor fi reangajați, dacă Uzinele vor primi dela Stat comenzile promise în valoare de cam 120 milioane lei.

Felemelik az adóhátralelékok kamatját

Popovics Mihály pénzügyminiszter törvényt készít elő, amely szerint az adóhátralelékok késedelmi kamatját jelentősen felemelik.

A pénzügyminiszter egy másik törvénytervezeten is dolgozik, amely szerint revízió alá veszik a különféle alapokat, megvizsgálják milyen célokra fordították a különböző kölcsönöket és a földosztásból kifolyólag befolyt pénzeket.

Az „Uránia” biztosító Rt. kerületi igazgatóságát állított fel Marosvásárhelyen

Az „Uránia” biztosító Rt., amelyik egyike a legnagyobb regáti biztosító intézeteknek, Erdélyben fiókot létesít és Marosvásárhelyen három vármegyére kiterjedő körzettel kerületi igazgatóságot létesített. A kerületi igazgatóság vezetője *Reiner László* delegált direktor, aki a biztosítási szakma előnyösen ismert képviselője.

Inființarea societății româno-suedeze de chibrituri

În legătură cu contractarea împrumutului suedez s'a înființat o societate româno-suedeze de chibrituri.

Membri direcțiunei noiei societăți sunt dnii Valer Moldovan, Ion Pelivan, D. Tănă-

sescu, Ing. Leonida, Alstrom Kordberg și Kronberg, iar cen-zori dnii Crenciu, Schoner și Blad.

Noua societate va înființa o nouă fabrică de chibrituri în România, cu cele mai moderne mașini.

„Orion“ céggel gabonakereskedelmi Rt. alakult Marosvásárhelyen

Ötszázezer lej alaptőkével új gabonakereskedelmi vállalat alakult Marosvásárhelyen, melynek vezetője Gárdos József, a Székely Gazdák Szövetkezetének volt vezérigazgatója.

Az „Orion“ Terménykereskedelmi Részvénytársaság június 15-én tartotta alakuló közgyűlését, amelyen az alapítók teljes számban jelentek meg, a megalakulást egyhangulag kimondták, az igazgatóságba az első három évre Bermann Leon, Goldstein Ernő, Fischer Emánuel, Krausz Márton, Révész Zsigmond, Czitrom Albert, Hügel Lajos és Gárdos József, míg a felügyelő bizottságba Szántó Jakab, Fleischmann Ármin,

Fischer Mózes, dr. Erdélyi Emil és Friedrich Dávid választották meg.

Az alakuló közgyűlés után megtartott igazgatósági gyűlés igazgatósági elnökül egyhangulag Hügel Lajost, a szászrégeni Hügel Lipót Gőzmalom cég beltagját, míg a felügyelőbizottsági elnökül Szántó Jakabot választotta meg.

A részvényjegyzők között szerepel a felsoroltakon és több előkelő marosvásárhelyi kereskedőn kívül az aradi Neumann-malom, a Temesvári Malmalom, a temesvári Bega-malom és a temesvári Reiter-csoport.

Az „Orion“ Terménykereskedelmi Rt. irodája Marosvásárhelyen a Pi-ata Unirii 14. sz. alatt van.

Egy hét Arad mozgalmas közgazdasági életéből

(Arad, 1929 június 22.) Azt lehet mondani, hogy Arad gazdasági életében is csönd volt. Csőd alig kettő, gyenge, jelentéktelen összegű. Osztalék eső is enyhítette a levegőt. A cukorgyár nagyszerű üzletve eredményeként a 3. számú részvénytársaságra fizeti az esedékes osztalékot. Ezenkívül kevés olyan mozgalmas, eleven és közgazdasági eseményekben gazdag hete ritkán volt Aradnak, mint a mostani hét nap. Valósággal feltorlódtak az igen értékes megmozdulások és a piac idegessége is a gazdasági dekonjunkturába olvadt.

Jókedvű kereskedők, bankvezérek, iparosok szorongatták évek óta először vidámabb arccal egymás kezét, valahogy jobb gazdasági etápot vár mindenki a múlt hét eseményeitől.

Lázás mozgalom az Iparkamara körül.

Június 30-ára van kitűzve a Kereskedelmi és Iparkamara körül a választás. Most egyelőre ideiglenes interimár bizottság vezeti az ügyeket. Ezt kell kicserélni. Eleinte egy kis vihar volt a megválasztandó kisebbségi számaránya körül. De azután teljes megegyezés lett a paritás tekintetében. Ugy a román, mint a magyar nemzetiségű tagok paritásos számban 25—25 helyet biztosítanak az Iparkamara új vezetőségében. Elnök: Vlád Aurél tábornok. Két alelnök: Petrescu Miklós, az Astra igazgatója és Deutsch Andor. Ezzel a választással a kereskedő és iparos társadalom a békés és produktív munkálkodás korszakát nyitja meg.

Akció a szabadkereskedelem mellett

Temesvárról indult meg újab-

ban a mozgalom a kereskedelem szabaddá tétele, a spekulatörvény és a maximálás eltörlése érdekében. Arad megnyerése ennek a mozgalomnak elsőrendű gazdasági érdeke s igen helyesen a temesvári bizottság személyesen jött át propagálni az itteni iparosság és kereskedők körében. Teljes méltánylás és lelkes csatlakozás volt az eredmény. Az ipartestület elnöke az iparosság nevében a terv mellé állt és a nagynyilvánosságot is bekapcsolják a mozgalomba. — Odadöntöttek, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara vegye át az akció hivatalos részét. Elfogadták azt az indítványt is, hogy a város támogatását kérjék.

A külföld dicséri Aradot

Hatalmas vendégsereg járta napokig Arad és a környéki falvak közgazdasági nevezetességeit. Külföldiek voltak, a Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus résztvevői, akik ide is lejöttek Bucurest után. A nemzetek zászlóerdői lobogtak a tereken, bankett és beszédek erősítették a gazdasági szolidaritást. Masszé Alfréd volt francia miniszter reprezentálta államát és érdekesen mondta

el észrevételeit az Ardealul Economicnak. Ugy látja — mondja a francia miniszter —, hogy Arad és környéke nagy közgazdasági értéke a gazdag Romániának és még jobban meg erősítené a közgazdasági helyzetet az, hogy ha ebben a megyében még kiaknázatlanul rejlő gazdasági kincsek hasznosítására lehetővé tennék az idegen tőkék beözönlését.

Ennyit mondott a miniszter és egy tanulságot mindenki magáéva tett és ez az, hogy a külföldi nexus demonstrálására idevándorolt delegáció nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a nemzetgazdaság, az agrárérdekek megvédésére szükséges nemzetközi front kiépítésére ez a látogatás nagy lendületet adott.

Egy kis riadalom is volt a héten

Igaz, hogy szeparált, egy szakmára szorító, de azért volt. A bor exporttal függ össze. Ugyanis a földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy minden exportált bort vegyileg ezentul megvizsgáltatni köteles az exportőr a földművelésügyben. Ettől függ a kiviteli engedély. A rendelet megjelent a Monitorul Oficialban is és most a hegyaljai borgazdák, borkereskedők és bortermelők között nagy az elkeseredés és deputáció készül a miniszterhez. Sokan remélik, hogy a miniszter a rendeleten enyhíteni fog s így az export is megma-

rad és a földművelésügy is inkább elősegíti a kivitel, mintsem megakadályozza. Mind a két részről igazuk van. A miniszterium intenciója, hogy a hazai bor presztízsét megővje, a gazdák pedig szeretnék, hogy minél kevesebb technikai akadály lenne az exportnak. A parlamentben Reuter német képviselő fog interpellálni ez ügyben.

Egy kis városi közgazdaság

A nyár itt is lendületet hozott. Négy új autóbuszt állítanak be a forgalomba. Két új mozi létesít a város. Tíz benzinkut fogja táplálni a karcsu Chevroletteket, Packordokat és Mercedeseket. A városi mozi körül van ugyan egy kis idegesség. A privát mozi koncessziósok vitatják azt, hogy az ő koncessziójuk megszűnésével legyen a város kezelésében a mozi. Ezzel szemben a város pedig azt mondja, hogy az aradi mozitulajdonosoknak csak ideiglenes engedélyük van. Ez pedig szeptemberre megszűnik s a város kapja a koncessziót. Két álláspont ez bizonyos. De még bizonyosabb, hogy csak egy az igazság. A miniszter fog dönteni és százszázalékosan úgy, ahogy az erre vonatkozó rendeletek előírják. Ezek pedig valahogy úgy festenek, hogy a város nem ok nélkül ruház be százazreket a két új mozijába.

Zomora S. János

Importante modificări în legăturile de cale ferată cu străinătatea

În noul orariu al trenurilor de călători, care va intra în vigoare pe ziua de 25 Iunie cor., sunt prevăzute importante modificări în legăturile cu străinătatea.

Legătura cu Parisul se va face ca și în trecut cu Orient Expresul Brașov-Arad-Curtici-Budapest-Viena-Paris cu plecarea la ora 12,20 în loc de 12,10, cu Simplonul Craiova-Timișoara-Triest-Milano-Paris cu plecarea la ora 23 în loc de 22,45 și prin noul Expres Brașov-Arad-Curtici-Budapest-Viena-Salzburg-Paris, cu plecarea la ora 15,15.

Legătura cu Berlinul se va face după noul orar prin Rapidul de Călători Varșovia-Breslau-Berlin, cu plecarea la ora 8,00, prin Acceleratul 53 Călători-Lwow-Breslau-Berlin cu plecarea la ora 17,10 și prin Acceleratul 23 Brașov-Curtici-Budapest-Bratislava-Praga-Berlin cu plecarea la ora 23,40.

Legătura cu Praga prin Rapidul Ardeal Brașov-Cluj-Oradea-Halmei-Praga cu plecarea la ora 7,10, prin Expresul Călători Lwow-Varșovia-Praga-Viena cu plecarea la ora 23,20 și prin celelalte legături arătate mai sus.

Legătura cu Viena în afară de legăturile arătate mai sus, se va face pe Dunăre cu personalul de Giurgiu care pleacă Lunea și Vinerea la ora 19,25.

A cellulose-ipar sūrgeti sērelmeinek orvoslāsāt

România cellulose ipara olyan speciális sērelmek orvoslāsāt kērtē a kormánytól, amelyek ennek a nagyfejlıdési lehetőségekkel rendelkezō iparnak prosperitāsāt veszélyeztetik. A sērelmek fıleg olyan jellegűek, amelyek a bürokratikus rendszerbıl adódnak és így azok megsũntetése nem kíván mást, csupán egy kis jöndulatot a kormány részérıl. Az exportnál például mindenféle igazolványok beszerzését írják elō a cellulose iparra vonatkozó speciális rendelkezések és ezek az igazolványok nemcsak költségesek, hanem ezenfelül hátráltatják is a gyors lebonyolıtást.

A szakmai érdekeltek most elhatározták, hogy újabb memorandumban tárják fel sērelmeiket és kērni fogják a kormánytól azoknak gyors orvoslāsāt.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI SIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYAR

Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

sireturi pentru
ghete, trese, sireturi de
lama goufrate, șuitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tresset borítást és külön-
böző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelben

Telegram: Pasmantaria Victoria

Spirtul de vin Brázay se desface din nou în România

Fabrica Chimică Coloman Brázay din Budapesta, și-a înființat o întreprindere pt. România în Cluj

Societatea Comercială Ardeleană Bognar și Szántó va fabrica renumitul spirt de vin Brázay în România

Renumită Fabrică Chimică Coloman Brázay din Budapesta, care și înainte de război își avea pretutindeni introdus vestitul excelent spirt de vin cunoscut sub numele Brázay, și-a estins mai intensiv activitatea și în România.

Societatea Brázay a fost prima, care a recunoscut calitățile spirtului de vin, ce are putere de vindecare și produsele acestei societăți

erau renumite încă dinainte de război

și în Germania, Austria, Franța, ba chiar în întreg continentul.

După război societatea a început să-și înființeze

întreprinderi și în țările succesoare

între cari în Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia și Austria.

În România și-a înființat o întreprindere în Careii Mari.

În urma inconvenientelor de transport, societatea a fost însă nevoită acum să-și mute sediul într'un centru mai important și mai preferabil. Astfel

a încredințat fabricarea spirtului de vin Brázay pentru România

Societății Comerciale Ardelene Bognar și Szántó, care și-a aranjat instalație în Cluj, C. Regele Ferdinand No. 77.

Întreprinderea din C. Regele Ferdinand fabrică cu forță motrică spirtul de vin, după o rețetă specială.

Societatea Brázay a avut o idee genială, încredințând fabricarea renumitului său spirt de vin pentru România, Societății Bognar și Szántó care servește o eclatantă garanță, că

populația va avea produse de o calitate excelentă

și în România, iar livrările se vor întreprinde punctuos, satisfăcând cererile cu cea mai mare culanță.

Cât de norocoasă a fost alegerea, prin care s'a încredințat fabricarea produselor de spirt de vin Brázay firmei Bognar și Szántó pentru România tot atât de norocoasă a fost și alegerea a doua, încredințându-se desfacerea spirtului de vin, firmei Kurländer și Ullmann din Cluj, care este și reprezentanța fabricii de ciocolată „Stollwerk” pentru România și care

și-a câștigat un excelent renume și încredere

în această direcție.

Firma Bognar și Szántó mai fabrică și „Menta Brazol” și „Mentholin”, în afară de spir-

tul de vin Brázay desfăcând toate produsele aceste prin versată firmă Kurländer și Ullmann în România.

În cercurile economice s'a primit cu bucurie ideea societății Brázay de-a înființa o întreprindere de spirt de vin și în România, unde produsele Brázay sunt favorizate și se caută foarte intensiv.

Produsele se comandă foarte intensiv, încât

pe lunile de vară sunt aproape complet angojate stocurile,

ce se pot produce în acest timp.

Funcționarea fabricii în Cluj oferă posibilitate consumatorilor să se aprovizioneze mai convenabil cu renumitul spirt de vin Brázay și în România.

Casa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj, își înființează în Timișoara o filială independentă

O nouă soluție în chestia Băncii Ungare din Banat — Declarațiile dlui Ladislau Bocsány, directorul general al băncii în chestia noiei bănci

Am anunțat la timp, că d. baron Andor *Ambrozy* președintele partidului maghiar din Banat, pornise acțiune pentru înființarea unei bănci a partidului maghiar din Timișoara.

Inițiativa părea irealizabilă, în actuala criză, dar inițiatorii nu au renunțat la planul lor, ci după mai multe tratative,

au intrat în legătură cu conducătorii Casei de Păstrare și Băncii de Credit din Cluj,

pe care i-a convins ca să-și înființeze o filială independentă în Timișoara.

Dl. Ladislau *Bocsány*, directorul general al Casei de Păstrare și Băncii de Credit, s'a declarat pentru acceptarea planului, fiind dispus să înființeze

o filială independentă în Timișoara,

cu menirea ce se urmărea prin ideea realizării unei bănci a partidului maghiar, acordând

O nouă organizație bancară în România

„Uniunea Băncilor Mari” înființată în București, țintește un acord al marilor bănci

Joi a avut loc, la Banca de Credit Român, ședința constitutivă a „Uniunii Băncilor Mari din București”, la care au participat:

Banca Berkowitz, prin d. Ely Berkowitz; Banca Chrissoveloni, prin d. Rubinstein, director general Banca Comercială Română, prin d. Dobrovici, director general, Banca Comercială Italiană și Română, prin d. Marchasano, director general, Banca de Credit Român, prin d. Kaufman dir. general, Banca Generală a Țării Românești, prin d. Georgescu, director general, Banca Marmorosch, Blank et Co., prin d. Aristide Blank, director general, Banca Moldova, prin d. Dinerman, director general, Banca Românească, prin d. N. Ștefănescu, director general, Bank of Roumania Ltd., prin d. Saltmarsh și Theodorescu, directori.

A luat parte și d. Barbu Știrbey.

S'a luat în considerare situațiunea actuală economică și financiară, și s'a ajuns la un deplin acord asupra tuturor chestiunilor privitoare la interesele pieței.

Ședința viitoare a fost fixată pentru 20 Iulie.

După informațiunile ce deținem, din sorginte autorizată, aflăm că „Uniunea Băncilor Mari” constituită în ziua de 20 Iunie 1929, este o organizație cu acelaș caracter și acelaș scop ca și „Asociația Băncilor din România”.

Ea își va întinde, însă acțiunea într'un cadru mai restrâns,

cuprinzând numai zece mari bănci din Capitală.

Scopul urmărit e să dea puțină reprezentanților marilor bănci din București, de a se întruni în orice moment pentru

schimburile de vederi, necesare în chestiunile importante,

privind interesele de ordin general și special ale instituțiilor de credit.

Reglementarea importului de grâu în Germania

Comisiunea de experti pentru agricultură din Germania va supune zilele acestea guvernului și parlamentului un raport în chestiunea monopolului cerealelor.

Raportul va cuprinde propuneri de natură să impace monopolul cu obligațiile ce decurg pentru Germania din tratatele comerciale. Noua reglementare are la bază prețul intern al cerealelor. Cerealele importate din străinătate nu vor putea fi vândute sub prețul intern. În consecință, taxa vamală va reprezenta diferența între prețul extern și prețul intern.

Reichstagul va examina săptămâna viitoare acest raport.

Sporirea dobânzilor la impozitele întârziate

La Ministerul de Finanțe se pregătește un proiect de lege privitor la sporirea dobânzilor la impozitele întârziate.

Acest proiect va fi depus în Parlament zilele acestea.

BEREA „URSUS” este excelentă
Az „URSUS” sör a legjobb

Rendben folynak az előkészületek a kereskedelmi és iparkamarai választásokra — Több kamaránál a választásokat június 30-ról szeptember 29-re halasztották

A kereskedelmi és iparkamarák június 30-án megartandó választások előkészületei az egész országban rendben folynak. A legtöbb kamaránál nagy harcok várhatók a választás napján, minthogy az előzetes tárgyalások az egységes listák kérdésében nem vezettek eredményre és így két, sőt három vezetőségi jegyzéket is terjesztettek be az illetékes törvényeszekhez.

Az erdélyi és bányászati kamaráknál a paritás elve érvénye-

sül és vannak kamarák, ahol csak egy, hivatalos listát nyújtottak be, tehát a választás egyhangú lesz.

A kormány egyébként több kamaránál szeptember 29-re halasztotta el a választásokat. Ezek a kamarák: Alba-Iulia, Barargic, Braila, Călărași, Chișinău, Craiova, Focșani, Iași, Piatra Neamț, Râmnicu-Vâlcea, Sibiu és Turnu-Măgurele. Az elhalasztás a kamarák átszervezése miatt történt.

Taxe valorizate în Ungaria este necesar să se perceapă și dela asigurații din țările succesoare

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat, că asigurațiile nu s-au valorizat în Ungaria și pentru asigurații trecuți în țările succesoare după încheierea tratatului de pace dela Trianon, întrucât nu au fost în Ungaria înainte de 1 Aprilie 1928.

În urma acestor dispoziții asigurații din țările succesoare și deci și

acei din România au rămas dăunați,

achitându-și taxele de asigurări încă înaintea războiului. În convenția româno-ungară

încheiată, nu se prevede nici o clauză, care să evidențieze, că nu sunt

a se recunoaște valorizate taxele de asigurări achitate

înaintea războiului și din acest motiv este necesar să se procedeze pentru a se recunoaște valorizate taxele achitate, deoarece nu este permis să se știrbească drepturile unor asigurați, cari au achitat taxe reglementare, după cum li s-au cerut pentru contractările făcute

Activitatea uzinelor „Reșița” Adunarea generală a acceptat cu satisfacție gestiunea anului trecut

Adunarea generală a societății „Reșița”, a avut loc sub prezidenția dlui Barbu Stirbey.

În raportul consiliului de administrație se arată că gestiunea trecută a suferit încă în mod simțitor în urma crizei financiare cauzate de lipsa de capitaluri, criză, resimțită atât de către economia publică, cât și de către economia particulară, și care a avut o repercusiune naturală atât asupra vânzărilor, cât și asupra încasărilor. În special administrația

C. F. R. n'a fost în situație ca să-și respecte obligațiunile sale contractuale

față de societate nici în cece privește quantumul comenzilor de materiale și a primirii livrărilor făcute, și nici în cece privește plata sumelor datorate.

Societatea a fost nevoită să recurgă, în măsuri foarte însemnate, la credite bancare, care i-au fost acordate, cu multă bună voință de către „Banca Națională”, „Societatea Națională de Credit Industrial” și celelalte mari bănci din capitală cu cari întreține de ani de zile legături foarte amicale eât și către instituțiunile din străinătate.

Activitatea societății în anul trecut a suferit mult și din

cauza nesiguranței și nestabilității care domnește în privința regimului vamal.

Concurența străină a fost stimulată în eforturile sale pentru cucerirea debușeului român,

chiar cu sacrificii, în urma speranței, că se va despăgubi pentru sacrificiile făcute după reducerea tarifului vamal. Consumația internă, care din cauza crizei generale a fost foarte slabă, și-a impus rezerve încă mai mari în așteptarea perspectivelor schimbărilor taxelor vamale, de import.

Pagubele ocazionale producției naționale prin această stare de fapt,

sunt evidente pentru a nu fi nevoie să insistăm mai mult asupra acestui punct. Raportul exprimă dorința că anul în curs să aducă în această direcțiune o consolidare și stabilizare, necesară bunei așezări a economiei naționale.

Mai departe raportul arată, că valoarea totală a producției nei exploatărilor societății se ridică pe exercițiul 1928, la suma facturată de lei, 2.158.382.740 față de lei 1.993.750.163 în anul 1927.

La finele anului 1928, nu-

mărul total al lucrătorilor în trebuința era de 16.530 față de 16.604 la finele anului trecut.

Raportul este aprobat. Se dă descărcare completă consiliului de administrație și se aprobă repartitia beneficiului după normele propuse.

S'a ratificat cooptarea în locurile devenite vacante d-lor Bernhard Heymann Binder, Sever Bocu, Dr. Max Garr și Alexandru Lapedatu.

Ki kell terjeszteni a magyarországi valorizációt a csatolt területeken élő biztosított felekre is

Az Ardealul Economic f. év 20. számában megírtuk, hogy Magyarországon a régebben kötött életbiztosításokat nem valorizálták azoknak a részére, akik 1928 április 1-én nem laktak Magyarországon. Ez az intézkedés a csatolt területeken élő ügyfelekre, akik magyarországi intézeteknél kötöttek biztosítást, sérelmes, mert azokat is érinti, akik az impérium változás után, tehát

1919, 20 és 21-ben kötöttek életbiztosítást magyar koronában,

régi neves biztosító intézetek itteni főügynökségeinél.

A biztosításokat ezek az intézetek annak idején minden fenntartás nélkül fogadták el, dacára annak, hogy a biztosítások megkötése idején nyilvánvaló volt, hogy az illető ügyfelek a csatolt területeket nem fogják elhagyni.

Még ennél is sérelmesebb a valorizációs törvénynek azon

Se reînnoiesc pe un period de patru ani, mandatele d-lor Bernhard Heymann Binder, Sever Bocu, Tancred Constantinescu, Dr. Aurel Cosma, Dr. G. Günther și Dr. E. Mosing.

S'a decis distribuirea unui dividend de 12 la sută calculați asupra valorii nominale a acțiunilor, adică lei 60 de acțiune brutto, sau 50 lei de acțiune netto. Cenzorii au fost realeși.

intézkedése, amely megfosztja a valorizációtól azokat a csatolt területeken élő biztosító feleket is, amelyek még a háboru előtt, illetőleg a háboru alatt kötötték meg biztosításaikat. Ezeknek a biztosításoknak a sorsáról tudvalevőleg a román-magyar pénzügyi egyezmény nem intézkedik és így kétségtelen, hogy

a hiányosan elkészített magyar valorizációs törvényt novelláris intézkedéssel meg kellett változtatni,

vagy a most készülő végrehajtási utasításban megfelelő gondoskodás kell hogy történjen a csatolt területeken levő és a magyarországi intézeteknél a biztosítást kötött felek védelméről is. Erre hangsúlyozottan felhívjuk az illetékes körök figyelmét, mert lehetetlen az, hogy ezeket a feleket kisémmizék jogaikból.

Institutul de asigurări „Agromomul” continuă să se desvolte

Societatea de asigurări „Agromomul” și a avut adunarea generală în 22 I. c. în palatul instituțiului din Arad.

Adunarea a avut mare importanță și pentru motivul, că această a fost la care au fost reprezentate și cointeresățiile, ce au mare rol în dezvoltarea instituțiului. Banca Chrissoveloni a fost reprezentată prin dnii prinț Ghica, și director general Bruno Rubinstein iar „Magdeburger Allgemeine Verzeherungs Anstalt” și „Donau Allgemeine Verzeherungs Anstalt” a fost reprezentată prin dnii Hans Camilo, H. C. Raabe, Banca Ardeleană a fost repre-

Capital străin pentru băncile din Banat

Din Timișoara ni se comunică: Fuziunea Băncii din Jimbolia „Banater Zentralbank A. G.” cu „Banater Bankverein A. G.” din Timișoara, are o importanță, care trece cadrele locale, și poate fi considerată ca un mare eveniment financiar pentru toată țara.

Direcțiunea acestor bănci nu face nici un secret din planul ei de a stabili

o comunitate de interes a tuturor băncilor germane

zentată prin dl. director general Bartolomei Hargittay.

Adunarea, aprebând gestiunea trecută, a mai ales în consiliul de administrație pe dnii D. Ghica, Dr. Petre Groza, Bruno Rubinstein, H. C. Raabe, Bruno Raabe, Coloman Gazda, Alex. Vlad, Bartolomei Hargittay, Auschnit, director general la „Titan Nadrag-Calan”, Dr. Elias, Bela Leölkei, directorul general al instituțiului, Br. Bela Szentkereszthy și Dr. H. Eschkner, delegat al instituțiului Banater Bankverein.

Institutul manifestează o uriașe tendință de dezvoltare, realizându-și excelent sprigin.

(șvăbești) din Banat și chiar din Arad. Stabilind acest acord, cele mai importante bănci din Banat și Arad

intră astfel în sfera de interes a marilor bănci din Germania,

cunoscute sub numele de D-Banken, care finanțează statele din Balcani și Europa Centrală cu sprijinul, capitalului american și englez. Și la marile împrumuturi în străinătate făcute de statul român, participă consorțiul băncilor germane „D”.

Dl. ministru Iunian evidentiază noul regim al concordatului preventiv

Dl. ministru de justiție susține, că pe baza unei legi speciale, se îmbogățeau curatorii de masă falimentară din averea creditorilor

Dl. Gr. Iunian ministru de justiție, făcând un amănunțit expozeu asupra viitorului regim al concordatului preventiv, a declarat că

este pentru menținerea cotei de minimul 50 la sută și a termenului de plată la maximum 3 ani,

acestea fiind cote minime și maxime, în lăuntru cărora creditorii și debitorii se pot înțelege și Tribunalul hotărî.

Arată că a introdus un aliniat la art. 2 în sensul că

dacă debitorul oferă 80 la sută din valoarea creanțelor,

să nu aibă nevoie decât de votul a 2-3 din valoarea creanțelor.

În privința registrelor dl. ministru afirmă, că potrivit codului de comerț, fiecare comerciant fiind obligat a le avea ținute în regulă, nu poate admite neobligativitatea reprezentării registrelor în momentul cererii de concordat.

Găsește însă justă observația în privința comerțului mic și declară că

va supune comitetului delegaților dezideratul reducerii la un an sau doi

a prezentării registrelor regulat ținute.

De asemenea găsește justă obiecțiunea în privința comercianților căzuți odată în bancrută simplă și se declară de acord de a li-se oferi și lor posibilitatea cererii de concordat adecvate îndeplinesc celelalte condiții ale legii.

Continuând, arată că a lăsat la latitudinea judecătorului delegat să numească experți când va crede necesar și este de acord, ca

debitorul să exercite comerțul sub controlul și al unei comisii de creditori

dela cererea de concordat până la omologarea lui.

Nu poate admite însă ca după omologarea concordatului să mai continue controlul unei comisii de creditori care ar putea împiedeca pe comercianți în buna conducere și desvoltare a comerțului.

Este de părere însă că trebuie să fie cât mai sever cu comerciantul care pentru obținerea concordatului ar fi ascuns activul sau va fi exagerat pasivul în mod dolosiv și de aceea crede că un astfel de comerciant și după omologarea concordatului trebuie declarat în stare de faliment din oficiu, când se va fi făcut dovada relei lui credințe.

Referindu-se la articolul 33, spune că

nu poate admite imbo-

gățirea fără cauză, legiferată deja în apus

și de aceea va lăsa dreptul creditorilor cari au votat concordatul, ca după 5 ani dela omologare

să-și poată urmări diferența de creanțe

dacă debitorul s'a refăcut complet și dacă activul lui depășește 20 la sută pasivul, luându-se ca normă registrele și lăsând la aprecierea Tribunalului numirea de experți pentru mărfuri și registre.

Nu se admite însă declararea în stare de faliment pentru hotărârile obținute în urmărirea acestor diferențe de creanțe ci numai posibilitatea urmării debitorului concordatar pe cale civilă.

Dl. ministru Iunian afirmă apoi că nu poate admite menținerea actualului moratoriu din codul de comerț, care nu mai corespunde de azi și pentru desființarea căreia se legiferează acum concordatul preventiv.

D-sa, ca jurist, neputând admite două căi de procedură în

materie falimentară, întrucât

concordatul preventiv ca principiu fundamental este mai moral și mai echitabil

decât moratoriul anti-falimentar și e de părere că în caz de respingerea concordatului, Tribunalul să aibă libertatea de a examina situația și să declare sau nu pe comerciant în stare de faliment, cu atât mai mult cu cât în proiect se prevede dispoziția că cererile de declarare sunt suspendate până la omologarea sau respingerea concordatului.

Dl. ministru Iunian a făcut apoi o amplă expunere a diferitelor colțuri comerciale ce guvernează astăzi provinciile României Mari și anume: codul comercial din Vechiul Regat și Basarabia. concordatul preventiv în Bucovina și codul de comerț austriac în Transilvania, unde pe baza unei legi speciale

existau curatorii cari se îmbogățeau pe seama debitorilor

și din pricina cărora, legea a fost abrogată încă din 1925, astfel, că azi în Transilvania nu există nici moratoriu, nici concordat preventiv și la cea mai mică jenă comerciantul este declarat în stare de faliment și desființat.

D-sa afirmă apoi că, prin actualul concordat preventiv se desființează moratoriul.

A Brázay sósorszesz ismét kapható Romániában

A budapesti Brázay Kálmán Vegyészeti Gyár Rt. romániai szabadalmaira gyártási telepet létesített Kolozsváron — Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt. gyártja Romániában a híres Brázay-sósorszeszt

A budapesti Brázay Kálmán Vegyészeti Gyár Rt., amelynek világhírű sósorszesze már a háboru előtt nemzetközileg bevezetett és ismert cikk volt, működési körét nagyobb intenzitással kiterjesztette Romániára is. A Brázay Kálmán Vegyészeti Gyár Rt. volt az első, amely felismerte a sósorszesz és annak különböző válfajai gyógyító hatását és kitűnő gyártmányai közkedvelt cikkek voltak már a világháboru előtt nemcsak Magyarországon, Németországban és Franciaországban, hanem mondhatni az egész kontinensen. A háborut követő új államrendeződés után a Brázay cég

külön gyártási telepeket létesített az utódállamokban,

Lengyelországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában és Ausztriában. Néhány évvel ezelőtt a Brázay cég Romániában is berendezte gyártási telepét Nagykárolyban, ennek a városnak kedvezőtlen földrajzi fekvése és hiányos vasuti összeköttetése azonban arra készítette a céget, hogy romániai gyártási telepét Nagykárolynál központibb fekvésű városba

helyezze át.

Ilyen előzmények után esett a választás Kolozsvárra, ahol a Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságot bízták meg a Brázay Vegyészeti Gyár Rt. kitűnő sorszesz készítményének gyártásával.

A Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt. Kolozsváron a Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 77. szám alatt külön gyártalepet rendezett be a Brázay Kálmán cég romániai szabadalmainak előállítására.

A gyártalepen elektromos keverőgép dolgozza fel a nyersanyagot, a külön helyiségben elhelyezett laboratórium eredeti receptje szerint, töltőhelyiség, tágas raktárhelyiség és külön expediciós osztály egészíti ki a telepet. A Brázay Kálmán Vegyészeti Gyár Rt. helyes felismeréssel bízza romániai gyártalepének vezetését az évtizedes multtal rendelkező Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságra, amely cégnek jó hírneve teljes garancia arra, hogy a romániai fogyasztó kö-

zönség nemcsak minőségileg kapja az eredeti híres Brázay-féle sósorszeszt, hanem kereskedelmi szempontból is, a megrendelések prompt elintézésével és a figyelmes kiszolgálással teljes mértékben kielégíti az igényeket.

Szerencsés volt a Brázay Kálmán Vegyészeti Gyár Rt. választása, amikor a Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságot bízták meg a romániai gyártalep vezetésével, éppen olyan szerencsés megoldás, hogy a kereskedelmi vezetés, illetve a készítmények forgalombahozását a Kurländer és Ullmann cégre bízták, amely a Stollwerek-csokoládégyár romániai vezérképviselője és amely cég eddigi működésével általános elismerést és teljes bizalmat vivott ki magának.

A Bognár és Szántó cég a híres Brázay-sósorszeszen kívül a Brazol-Menthat és a Mentholint gyártja, illetve

a Kurländer és Ullmann cég utján hozza forgalomba Romániában.

Közgazdasági és szakkörökben nagy rokonszenvvel fogadták a Brázay cég romániai alapítását, illetve terjeszkedését, a fogyasztók nagy örömmel üdvözölték régi kedvence ismerősüket, a Brázay-sósorszeszt és a fokozódó kereslet, valamint az érdeklődés megnyilvánulása, hogy a kolozsvári gyártalepet tömegesen keresték meg megrendelésekkel és a gyártási mennyiséget a nyári hónapokra már teljes mértékben lekötötték. A kolozsvári gyártalep működése lehetővé teszi, hogy a közönség régi kedvelt háziszere, a Brázay-féle sósorszesz és annak válfajai minden: részére újlag hozzáférhetővé váltak.

Két és félmilliárd lejjel redukálja a bankjegyforgalmát a Banca Națională

A Bankok Szövetsége ülést tartott a napokban Bukarestben, amelyen megállapították, hogy az akut pénzügyi krízissel szemben azonnali intervencióra van szükség. Az ülésen különösen hangsúlyozták, hogy a hitelválságot a Banca Națională a rezsikompt megszorításával jelentős mértékben fokozta és hogy a mai krízis többek között annak a következménye, hogy

a jegybank két és félmilliárd lejjel redukálta a bankjegyforgalmát.

Ennek következtében ugyanis a bankok kénytelenek voltak a Banca Națională által rendelkezésre bocsátott rezsikompt jelentékeny részét likvidálni és a hitelek ültetfeiktől megvonni.

A megbeszélések konklúzióját a Bankok Szövetsége memorandumban foglalta össze, amelyet a Banca Națională igazgatósága elő terjesztett és amelyben rámutatnak arra, hogy a visszleszámítási hitelnek 2 és fél milliárd lejjel való csökkentése gyászos következményekkel fog járni az egész gazdasági életre. A bankok annál is inkább kritikus helyzetben vannak, mert

tárcájuk legnagyobb részét agrárkölcsonök képezik,

amelyeket a termés értékesítése előtt nem lehet likvidálni. Éppen ezért a bankok kérik, hogy a Banca Națională az összes rezsikompt hitelt megszorító intézkedéseket függesse fel.

DIANA sósorszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Tartós dekonjunktura uralja a nemzetközi cukorpiacokat

A nemzetközi cukorpiacok hónapok óta ugyanazt a képet mutatják. Hol erősebben, hol gyengébben irányzat áll előtérben és csak itt-ott egy-két napon át valamivel szilárdabb az irányzat, de ezek az átmeneti szilárdulások végeredményben nem gyakorolnak befolyást az árfolyamvesztésekre. Így volt ez az elmúlt hét folyamán is, dacára annak, hogy

Newyorkban már oly alacsony áraknál tartanak, amelyekre eddig még nem volt példa.

A besszpart fedezte nyílt tétéleit, de nem javította fel az árakat, sőt még az árak további lemorzsolódását sem tudták megakadályozni. Jelenleg semmi olyan körülmény nem létezik, amely képes volna a cukorpiacok vigasztalan helyzetén változtatni és ha a csehszlovák cukoripar valamiben remélhet, akkor az, hogy a megváltozott politikai viszonyok következtében Anglia a jövő évi mérleggel kapcsolatban megváltoztathatja vámpolitikáját. Azonban tisztában kell lenni azzal, hogy az angol vámpolitikának oly megváltoztatása, amely kedvezne a csehszlovák cukoriparnak, úgy a vámkedvezményben részesülő gyarmatok és dominiomok, valamint az angol finomítók ellenállásán megtörik, amelyeknek a jelen állapot erősen kedvez.

A legújabb kubai jelentések már csak két, még munkában levő központról tesznek jelentést, a nyerscukorüzletek szerény keretek között mozogtak. Jávában az elmúlt hét folyamán a trust nagyobb eladásokat eszközölt és a tizenkét hollandi forintos ár 11.9—12 angol sillinges paritásnak felel meg cif kontinentális kikötők, ami két sillinggel több, mint az Európában elérhető ár. A jávai termésről különböző, igen magas termésbecslések léteznek és még a kevésbé optimisztikus becslés is

három millió tonnánál magasabb termést vár.

Az európai cukorpiacokat egyébként a répatermelők és a feldolgozó ipar közötti konfliktusok is bizonytalanná teszik. A gazdák az árak emelésére törekcsenek, viszont a dekonjunktura következtében a gyárosok nem tudnak a készáruért jobb árakat elérni.

Felfüggesztették a tengeri behozatali vámját

A hivatalos lap legújabb száma közli azt a rendeletet, amely szerint a tengeri októberben felfüggesztett behozatali vámját további intézkedésig felfüggesztette a kormány. A rendelet kibocsátását állítólag az a körülmény tette szükségessé, hogy a belföldi tavalyi gyenge tengertermés következtében a készletek erősen kifogytak és egyes vidékeken tengeri szükséglet mutatkozik. A felfüggesztett tengeri vám a további intézkedésig lesz érvényben.

Magántőkék vonulnak be a városi üzemekbe

A kommercializálásról szóló végrehajtási utasítás megjelent és új érat teremt a községi és városi üzemek életében

Az összes városi és községi üzemek adminisztrálására nézve rendkívül fontossággal bír az ugynevezett kommercializálási törvény, mely kifejezetten arra kötelezi a városokat és községeket, hogy üzeimeiket a jövő évi január elsejétől kezdődőleg kereskedelmi alapokra fessék, szakítsanak az eddigi bürokratikus rendszerrel, amely az üzemek jövedelmét majd minden esetben felemész- tette.

Ez a törvény a hivatalos lapban már régen megjelent, a végrehajtási utasítás azonban mindezeideig késik. Gazdasági körök kíváncsian várták az új végrehajtási törvény megjelenését, mert arra számítottak, hogy a törvény végrehajtási utasítása precizirozza a törvény hiányait és

alkalmat ad a magántőkének a községi üzemekbe való tevovulására.

A községi üzemek annak ellenére, hogy mindig bürokratikus uton kezelték, ezideig igen rentabilis vállalatoknak mutatkoztak s ha a magántőke is résztvehet ezeknek a vállalatoknak a finanszírozásában, kétségtelen, hogy a befektetett tőkét kamatos kamattal kihozzák.

A végrehajtási utasítás most megjelent s nem hagy kétséget aziránt, hogy

Banca Franco Română și-a încetat plățile

Numeroși deponenți la Banca Franco-Română au cerut restituirea depozitelor din pricina unor zvonuri răspândite împotriva acestui institut. De care ce, e greu de rezistat la un asemenea asalt, direcțiunea Băncii Naționale, arătând că activul întrece pasivul și cu în cursul

campaniei agricole va putea încasa, daca nu 120 milioane

cât reprezintă angajamentele debitorilor ei, în tot cazul jumătate din această sumă.

Un consiliu s'a întrunit la Banca Națională pentru a lua a hotărâre în privința concursului cerut de Banca Franco-Română. Se adaugă că și băncile mari din capitală au fost convocate pentru

a se pronunța asupra unei acțiuni de ajutor,

întru cât un moratoriu ce s'ar acorda Băncii Franco-Române ar exercita o influență deprimantă asupra pieței.

Consătuirea bancherilor a fost prezidată de d. Bălănescu, director la Banca Națională. Au luat parte d-nii Costin Stoicescu și Alex. Buzdugan din partea Băncii Naționale, d. Theodorescu din partea Băncii Românești, d. Ely Berkowitz, conducatorul Băncii Berkowitz, d. Georgescu directorul general al Băncii Generale a Țării Românești, Victor Budulescu, dela Banca de Credit, Crăciun, dela Banca Marmorosch, Blank și Co., d. Mecu, dela Banca de Scont, d. G. Trancu, dela Banca Comercială Română și d. Aurelian Popescu, dela Banca Chrissoveloni.

Banca Franco-Română a fost reprezentată prin d-nii I. Protopopescu, director general și N. Protopopescu, administrator delegat.

D. Ion Protopopescu, a făcut un expozeu al situației, în care a arătat motivele pentru care

Banca Franco-Română, a fost nevoită să înceteze plățile.

D-sa a solicitat un credit de câteva zeci

a községi üzemek vezetésében a magántőke is résztvehet. A végrehajtási utasítás elsősorban arra szólítja fel az összes községi üzemeket, hogy a kereskedelmiügyi miniszterhez azonnal küldjék be azokat az ajánlatokat, amelyek az üzemek bérbevételére vonatkoznak. Ha ilyen ajánlatok nincsenek, akkor a községi üzemek ez év szeptember elsejéig kötelesek javaslatot tenni a kereskedelmiügyi miniszternek, a további adminisztrációt illetőleg. Kötelesek dönteni afelől, hogy házi kezelésben akarják-e tovább folytatni az üzemet, bérbe adják-e teljesen, vagy felerészben, mert a jövő év január elsejétől kezdődőleg új rezsim következik az összes községi üzemek vezetésében.

Kolozsváron a kommercializálási törvény nagy változásokat fog előidézni. Amint értesülünk, egy pénzesoport komolyan foglalkozik azzal, hogy

az összes városi üzemeket: villamos üzemet, a vízszolgáltatást, a vágóhidat és a jeggyárat bérbeveszi.

Hasonló a helyzet Aradon és Temesváron is, ahol szintén most vannak alakulóban a pénzesoportok a városi üzemek bérbevételére.

de milioane pentru ca să poată satisface cererile clienților.

Banca Națională a cerut girul tuturor băncilor prezente.

Delegații băncilor au răspuns că iau notă de propunerea Băncii Naționale, însă

nu-și pot lua nici un angajament, fără de avizul consiliului de administrație.

Direcțiunea generală a Băncii Franco-Română,

a dispus telefonic celor 43 de sucursale și agenții să suspende plățile,

până la terminarea tratativelor cu reprezentanții Băncilor.

În tot timpul consătuirii, un mare număr de depunători și clienți ai băncii, au așteptat să se aducă sumele necesare dela Banca Națională. Cum însă sumele nu veneau, după câteva ore de așteptare zadarnică, ei au început să reclame insistent efectuarea plăților.

Câțiva din deponenți au ținut cuvântări.

Le-a răspuns un director al Băncii care a arătat că zadarnte se fac reclamații la direcție.

Banca Franco-Română posedă un activ mai mare ca pasivul

asa că fondurile depuse nu sunt în primejdie. Greutățile băncii provin dintr'o lipsă temporară de lichiditate, care va dispărea dacă se vor căpăta creditele necesare.

Banca Franco-Română, în bilanțul pe exercițiul 1928, arată un capital de 120 milioane lei.

Fondul de rezervă de 21 jum. milioane lei. Depunerile la vedere de 157 milioane, depunerile pe termen de 502 jum. milioane, conturile curente interne 253 jum. milioane și cele externe 26 jum. milioane lei.

Portofoliul reescontat este trecut cu 270 milioane lei.

C. F. R. își achită datorile

Am anunțat la timp, că C. F. R. și-au suspendat plățile pe un timp nedeterminat.

C. F. R. acuma au luat nouă dispoziții în chestia achitărei datorilor.

Direcțiunea generală a căilor ferate a pus în vedere tuturor diviziilor de comptabilitate din întreaga țară ca

să fie plătite ordonanțele de plată intrate în cassele stațiilor

până la data de 6 Iunie a. c., după cum urmează:

Integral cele până la o valoare de 400.000 lei și în cote fixe lunare — așa după cum s'a plătit și în trecut — ordonanțele din 1929.

Asupra celor din 1928

se menține pentru moment restricțiunea

de a nu se achita până ce o comisiune special instituită, nu le va vedea pe fiecare în parte.

Primăria din Timișoara va construi locuințe eftine

Din Timișoara ni-se anunță că delegația permanentă a municipiului Timișoara s'a ocupat cu criza de locuințe eftine pentru muncitorii comunali dela uzinele de electricitate și dela tramvaiele electrice. Deocamdată se vor construi 24 de case.

Suspendarea taxelor importului de porumb

„Monitorul Oficial” publică decretul, prin care s'au suspendat taxele importului de porumb, pe timp nedeterminat.

Suspendarea s'a inițiat în urma slabei recolte, care s'a înregistrat în România anul trecut și în urma căruia stocurile s'au epuizat considerabil.

Banca Generală a Județului Arad S. A. Arad.

Convocare

Conform art. 19 din statute Domnii acționari ai Băncii Generale a Județului Arad sunt invitați a lua parte la Adunarea Generală extraordinară, ce va avea loc în ziua de 25 Iulie 1929 ora 4 p. m. în localul Băncii din Arad, Str. V. Alexandri No. 1.

Ordinea de zi:

1. Ratificarea cooptării membrilor în Consiliul de Administrație.

2. Alegerea a 4 cenzori.

3. Modificarea statutelor.

Vor putea lua parte la adunarea generală extraordinară toți membri acționari cari vor depune cu cel puțin 5 zile înainte de adunarea acțiunilor la casa societății din Arad Str. V. Alexandri No. 1.

Consiliul de Administrație.

Megalakult a román-svéd gyufagyár rt.

A svéd gyufakölcsonnel kapcsolatosan, a kölcsönszerződés értelmében megalakult egy román svéd részvénytársaság. A társaság alaptőkéje 150 millió lej névértékről szól, amelynek nagyrészt a Krügercsoport jegyezte le.

tagjai: Moldovan Valér, Peli-van Ion, D. Tanasescu, Leonida mérnök, Alstrom, Kordberg és Kronberg; cenzorok: Krneciu, Schoner és Blad. A részvénytársaság új gyufagyárat fog létesíteni Romániában a legmodernebb gépekkel és eszközökkel.

A vállalat igazgatóságának

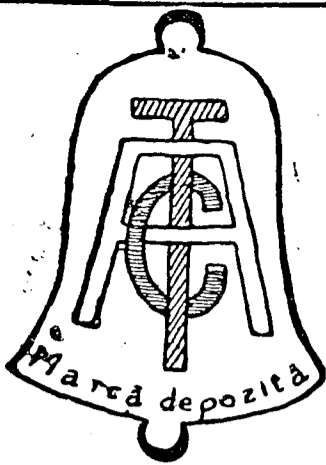
Konfliktus

a tűzifakartell és a magyarországi tűzifakereskedők között

Megírtuk, hogy a szlovensz-kői és erdélyi tűzifatermelők között a magyar tűzifabehozatal lebonyolítására külön részvénytársaságot alapítottak és a budapesti faaprózási telepek között megegyezés jött létre, amelynek értelmében a termelők a budapesti piacnak 30 vagon tűzifát mérsékelt áron bocsátanak rendelkezésre, ezzel szemben a telepek kötelezik magukat, hogy tűzifaszükségletüket kizárólag az említett részvénytársaság útján fedezik. — Száraz áruban általánosságban hiány állott be, úgyhogy a szállításokban zavarok kelet-

keztek, ami a budapesti telepeket arra bírta, hogy szükségletüket máshol fedezzék. Ez a körülmény arra bírta a termelőket, hogy a budapesti telepekkel létrejött megállapodást felmondják.

A budapesti tűzifakereskedők egyesülete a felaprózási telepekkel együtt most megtartott ülésén elhatározta, hogy szintén felmondja a megállapodásokat, de olyirányban tesz lépéseket, hogy mindkét fél érdekeit egy új megállapodás keretein belül ki lehessen elégíteni.

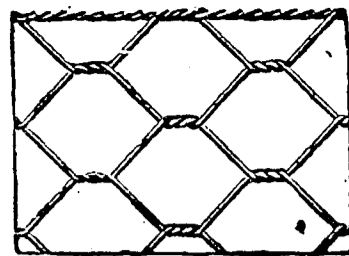

Cu ceaștă marcă a este prevăzută
fițcare obiect de argint și lux fa
bricat în fabrică

„TACĂMUL” din
CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revanzători.
„Tacămul” fabrică de argintării. Cluj,
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”

Többszöröcsavart (hatsarkos) horganyozott sodronykerítésfonatok, mindenféle sodronyszövetek, horganyozott tűskéshuzal, vas- és rézbutorok, sodronyágybetétek a legolgyősebb árakban beszerezhetők:

Pásztori & Hettmann

Brasov,

sodronyáru, vas- és rézbutorgyárában.

Gyár: Hátulsó-ucca 66. Telefon: 481. Mintaraktár: Kórház-ucca 32. Telefon: 428.

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10—
Egy garmond sor Lei 80—

Citiți

„Lemnul”

„CARMEN” FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A. Első Romániai Elektromosgyár Rt. Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1. (Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mű-

szerek: Hartmann & Braun

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. — :-

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden banküg-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

Affiliat Intézetel:
Torda-Aranyos Vármegyei
Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvári Takarékpénztár Rt. Gyulafehérváron
Alsómagyarországi Takarékpénztár Rt. Nagyenyed-Udvartely-
megyei Takarékpénztár Rt.
Székelyudvarhelyen és
Sz. Keresztúron, Szászvá-
renyvidéki Takarékpénztár Rt.
Szászvárenyben és Nép-
vár Hitelbank Rt. Szászvárenyben

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :-: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

Írára pe un an
Belföldön egész évre
Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare 2000 lei
Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzügyintézeteknek 2000 lei
Pentru străinătate 1500 lei
Külföldre

Jumătate an
Félevere
600 lei
1200 lei
600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina I. a. cm² } 20 lei
Cimlapon I. oldalon cm²-ként }
In text } 15 lei
Szövegoldalon }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Meleg, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, izletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fióktintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.